

VLAAMSE RAAD

BUITENGEWONE ZITTING 1995

PLENAIRE VERGADERING

HANDELINGEN 3

VERGADERING VAN WOENSDAG 21 JUNI 1995

REGERINGSVERKLARING

Inhoud

Nr. 3

Woensdag 21 juni 1995

	Blz.
Berichten van verhindering	41
Regeringsverklaring	41
Spreker : minister-president L. Van den Brande	
Regeling van de werkzaamheden	45

VOORZITTER : de heer N. De Batselier

— *De vergadering wordt geopend om 10 uur.*

— *De notulen van de jongste vergadering werden ter tafel gelegd.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

W. Kuijpers, gezondheidsredenen.

D. Ramoudt, buitenslands.

C. Vandenbroeke en C. Verwimp-Sillis ; ambtsverplichtingen.

REGERINGSVERKLARING

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de regeringsverklaring.

Mijnheer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Voor het eerst legt een nieuwe Vlaamse regering de krachtlijnen en de prioriteiten van haar toekomstig beleid voor aan een rechtstreeks verkozen Vlaams Parlement. Ik ben ervan overtuigd dat hiermee de toon wordt gezet voor een intense dialoog tussen regering en parlement. De Vlaamse regering wil door uiterst grote zorgvuldigheid bij de op-

maak van de beleidsprogramma's steeds opnieuw de steun en het vertrouwen winnen van de meerderheid en – waar dat kan zonder aan profiel in te boeten – ook van de constructieve fracties in oppositie.

Vlaanderen deed er 140 jaar over om met de oprichting van de Cultuurraad voor Vlaanderen een eerste, zeer beperkte, vooral symbolische vorm van autonomie te verwerven. Vijfentwintig jaar later beschikken we over een volwaardig, rechtstreeks verkozen Vlaams Parlement. De Vlaamse regering die zich tegenover dit Parlement moet verantwoorden, kan in tal van beleidsdomeinen initiatieven nemen en heeft het recht internationale verdragen te sluiten.

We zullen elke bevoegdheid die we verworven hebben, maximaal gebruiken in het Vlaams algemeen belang. Er zijn inderdaad nog federale bevoegheden en instrumenten, waarvan wij Vlamingen – over de partijgrenzen heen – vinden dat ze beter in handen van de Vlaamse overheid zouden komen. Ondertussen verhindert ons dat niet om te doen wat moet. Wat we zelf beter kunnen doen, mogen we niet aan anderen over laten; we moeten het zelf doen.

Dit regeerakkoord stelt de belangrijkste uitdagingen voor de komende regeerperiode voorop. Kwaliteit staat daarbij centraal. De Vlaamse regering streeft daarom uitdrukkelijk naar evenwichtige oplossingen voor de problemen van onze tijd : evenwicht tussen economie en ecologie, evenwicht tussen stad en platteland, tussen bebouwde en open ruimte, tussen vrijwilligers en beroepskrachten.

De Vlaamse regering kiest uitdrukkelijk voor een geïntegreerd beleid waarbij de economische pijler in samenhang wordt gezien met de sociale, culturele en ecologische pijlers in onze samenleving. Een goed voorbeeld is het stedelijk vernieuwingsbeleid dat veel meer zal zijn dan een optelsom van geïsoleerde maatregelen.

Samenwerking en partnerschap zullen steeds belangrijker worden in het Vlaamse regeringsbeleid : samenwerking in België en Europa, maar zeker ook samenwerking met de gemeenten.

Van den Brande

De Vlaamse regering wil ook resultaat- en klantgericht werken. Voor de evaluatie van beleidsprojecten is één vraag relevant : bereiken we wie en wat we willen ? Zo moeten we bijvoorbeeld in ons sociaal beleid niet alleen programma's maken, maar er vooral ook op toezien dat we werkelijk de kansarmen bereiken.

De Vlaamse regering zal geen groep vergeten bij het uitstippelen en uitvoeren van haar beleid. Gezinnen, mannen, vrouwen, jongeren en ouderen : ze vragen allen terecht dat ze volwaardig betrokken worden bij het beleid en daadwerkelijk ontplooiingskansen krijgen door dat beleid. Om het overleg met ouderen volwaardig aan bod te laten komen, moet worden voorzien in passende overlegstructuren. Een van de Vlaamse ministers heeft de opdracht erop toe te zien dat iedereen gelijke kansen krijgt en alle vormen van discriminatie in de Vlaamse samenleving weggewerkt worden. In Vlaanderen is er geen plaats voor racisme en onverdraagzaamheid.

De Vlaamse regering hecht tenslotte heel veel waarde aan de communicatie met de bevolking. Wij willen de mensen duidelijk zeggen waarom we bepaalde maatregelen nemen, maar wij willen ook naar hen luisteren om te weten wat hen bekommert en welke oplossing zij vanop het terrein voorstellen. Kwaliteit vergt een andere benadering, een ander type van politieke cultuur.

De Vlaamse autonomie moet verder verdiept worden, de dynamiek van de staatshervorming is nog niet afgerond. Zo is er zeker in de sociale sector nood aan meer homogene bevoegdheidspakketten met onder andere gezinsbeleid en gezondheidszorg.

De Vlaamse overheid zal blijven ijveren om de onverantwoorde transferten tussen de twee deelstaten versneld op te sporen en structureel weg te werken, om te komen tot een duidelijke, objectieve en omkeerbare solidariteit tussen personen en gemeenschappen.

Ook op andere terreinen, zoals het mobiliteitsbeleid met inbegrip van de spoorwegen en de verkeersreglementering, dringt een ruimere Vlaamse impact zich op. Met de federale overheid zullen afspraken worden gemaakt inzake werkgelegenheid in brede zin.

Vanuit de bekommernis voor het goed functioneren van de instellingen zal de Vlaamse regering in samenspraak met de Vlaamse Raad prioritair nagaan welke bijkomende taken en opdrachten Vlaanderen zelfstandig op zich moet nemen, mede in het perspectief van homogene bevoegdheidspakketten, gekoppeld aan een verruimde fiscale en financiële verantwoordelijkheid voor de deelstaten.

Deze punten zullen worden ingebracht in een gesprek van Gemeenschap tot Gemeenschap. Op federaal vlak moe-

ten ter zake eveneens de nodige afspraken worden gemaakt.

In haar samenwerking met andere overheden blijft de Vlaamse overheid vasthouden aan het beginsel van autonomie en territorialiteit. Waar de Vlaamse regering het nuttig acht, zal zij zelf samenwerkingsakkoorden nastreven.

De Vlaamse regering zal tevens met positieve maatregelen duidelijk maken dat de gemeenten met een bijzonder taalstatuut en de gemeenten in Vlaams-Brabant met een anderstalige minderheid integraal tot het Nederlandse taalgebied behoren. Er zullen maximale inspanningen worden geleverd om de verdringing tegen te gaan van de autochtone bevolking in de Vlaamse rand rond Brussel.

Het actieprogramma voor Voeren wordt afgewerkt.

Met zijn internationale uitstraling blijft Brussel voor Vlaanderen het ankerpunt bij uitstek om ons bekend te maken aan Europa en de wereld. Daarnaast heeft Brussel voor Vlaanderen ook een hoofdstedelijke functie. Het is dan ook een belangrijke opdracht voor de Vlaamse Gemeenschap om deze functie waar te maken door een blijvende investering in mensen en middelen. In samenwerking met de Vlaams-Brusselse instanties zal er een vernieuwde strategie komen voor alle gemeenschapsmaterie.

Tenslotte stelt de Vlaamse regering voorop dat Vlaanderen nog krachtiger aanwezig moet zijn op het Europese en internationale forum. Het buitenlands beleid maakt volwaardig deel uit van het beleid van de Vlaamse regering. Zo kunnen we onze autonomie versterken en een herkenbare bijdrage leveren aan de internationale gemeenschap. Vlaanderen, met zijn eigen taal en cultuur, moet een stevige positie innemen in de Europese Unie en in een ruimer internationaal verband. In haar relaties met andere landen zal de Vlaamse regering het respect voor democratische rechten en vrijheden vooropzetten.

Voorzitter, collega's, er stellen zich voor de Vlaamse regering verschillende uitdagingen, die allen te maken hebben met de uitbouw van onze deelstaat waarin kwaliteit vooraan staat : werkgelegenheid en economie, Vlaams bestuur, stedelijke omgeving, milieu, leven en samenleven. Die uitdagingen kunnen en zullen we beter aanpakken met een eigen Vlaams beleid, beter dan vroeger het geval was in het Belgische bestel. We hebben dat metterdaad bewezen in belangrijke beleidsdomeinen zoals onderwijs, openbare werken, wetenschappelijk onderzoek, gehandicaptenzorg en zovele anderen.

Alleen een duurzame economie zorgt voor een duurzame werkgelegenheid. Ondanks de sterkte van de Vlaamse economie is de werkloosheid in Vlaanderen vandaag nog steeds te hoog. Daarom moet de Vlaamse regering – in samenwerking en overleg met de federale overheid, het

Van den Brande

bedrijfsleven en de sociale partners – van het terugdringen van de werkloosheid het hoofddoel maken en ernaar streven op middellange termijn de werkloosheid te halveren. Hiervoor is op de eerste plaats een verdere versterking van het ondernemingsklimaat in Vlaanderen nodig.

Volgende punten verdienen hierbij een bijzondere aandacht : de bevordering van de werkgelegenheid, het concurrentievermogen in al zijn aspecten, de vermindering van de sociale lasten op arbeid en de fiscaliteit zullen besproken worden met de Vlaamse sociale gesprekspartners. Nadien zal de Vlaamse regering hierover een dialoog aangaan met de federale regering. Om jaarlijks 2 procent van het bruto regionaal produkt in onderzoek en ontwikkeling te investeren, zal een doorgedreven inhaalbeweging worden uitgevoerd. Alleen zo kan de Vlaamse economie – inzonderheid de KMO's – in Europa en de wereld een rol van betekenis spelen. (*Onderbrekingen*)

(*Opmerkingen van mevrouw N. Maes*)

De voorzitter : Mevrouw Maes, u krijgt later de gelegenheid om te repliceren.

Minister-president L. Van den Brande : In samenhang met het beleid van de federale overheid zal de Vlaamse regering de herverdeling van arbeid en de deeltijdse arbeid in Vlaanderen actief stimuleren. Nieuwe initiatieven ter bevordering van deeltijds werken en herverdeling van arbeid voor vrouwen én mannen zullen worden genomen.

Bijzondere aandacht gaat naar die gebieden waar de werkloosheid het hoogst is.

Permanente vorming voor iedereen wordt een topprioriteit. De weerbaarheid door kennis op de arbeidsmarkt en in de samenleving zal systematisch worden bevorderd met absolute voorrang voor de laaggeschoolden.

Het actieve tewerkstellingsbeleid zal zich prioritair en hoofdzakelijk richten tot de categorie van de laaggeschoolde langdurig werklozen, opdat zij kunnen doorstromen naar de reguliere arbeidsmarkt ; dit maakt een evaluatie en bijsturing van de bestaande programma's noodzakelijk. Bijzondere aandacht zal worden gegeven aan de problematiek van laaggeschoolde langdurig werkloze vrouwen en van de herintreedsters, vooral in regio's waar de problemen het meest acuut zijn.

Het akkoord waardoor DAC- en IBF-banen omgezet worden in normale werkgelegenheid, zal worden uitgevoerd.

Voor de beschermde tewerkstelling komt er een globale regeling, die de activiteitsdomeinen van de beschutte en de sociale werkplaatsen duidelijk omschrijft. De initiatieven met betrekking tot de sociale economie zullen voort worden aangemoedigd en geëvalueerd.

In onze steden moet het opnieuw goed en veilig leven worden. Een geïntegreerde aanpak is hiervoor noodzakelijk. Kleinere ingrepen en acties moeten op een samenhangende manier in een globale visie worden geïntegreerd.

De buurt zelf kan het best aangeven waar en welke concrete maatregelen moeten worden genomen. Hierbij moet meer aandacht worden gegeven aan de visie van de armsten.

Huisvestingsprojecten blijven nodig, maar er zal prioriteit worden gegeven aan een omvangrijk inbreidings- en renovatieprogramma. Er zullen kordate maatregelen tegen leegstand en verkrotting worden getroffen.

Er zal een nieuwe Vlaamse Wooncode tot stand komen als instrument om de kwaliteit van het wonen centraal te stellen.

Economisch initiatief op maat van de stad moet opnieuw worden gestimuleerd.

Naast het Gemeentefonds – dat intact blijft – wordt een nieuw Sociaal Impulsfonds gecreëerd. Dit heeft tot doel de middelen te bundelen die enkel kunnen worden aangewend voor specifieke acties, die gericht zijn op het stedelijk herstel en de verbetering van de leefkwaliteit in achtergestelde buurten. Op basis van een gemeentelijk actieplan wordt een overeenkomst gesloten.

De Vlaamse regering draagt de globale eindverantwoordelijkheid voor de aanpak van de stedelijke problematiek. Federale instrumenten moeten zich hierin inpassen. Het algemeen verslag over de armoede zal hierdoor eveneens specifieke opvolging krijgen.

Om een samenhangend beleid te voeren ten aanzien van alle steden en gemeenten heeft één Vlaams minister de bevoegdheid inzake binnenlandse aangelegenheden en stedelijk beleid. Daardoor wordt ook recht gedaan aan de bestuurskracht van de landelijke gemeenten in Vlaanderen.

De inspanningen voor een gezond leefmilieu (zuiver water, bodem, lucht, geluid) zullen onverminderd worden voortgezet. Het gevoerde beleid moet stoelen op een doelmatig en efficiënt lange-termijnplan met een duidelijke prioriteitenkeuze en een samenhangend tijds kader.

Europese normen – geplaatst in de specifieke Vlaamse ruimtelijke context – zullen mede-richtinggevend zijn. Een geïntegreerde aanpak afgestemd op een doelgroepenbeleid is aangewezen. Preventie krijgt de bovenhand. Dit alles zal gebeuren tegen aanvaardbare maatschappelijke kosten en baten en vertrekkend van het principe dat de vervuiler betaalt.

De zorg voor het milieu, voorzitter, collega's, is de zorg van iedereen en niet langer van de overheid alleen en van

Van den Brande

enkele geïnteresseerde belangengroepen. De Vlaamse regering zal alle doelgroepen maximaal informeren en ook doelgericht stimuleren over de noodzaak van een milieubewust gedrag. Zij zal initiatieven nemen en efficiënt en ook effectief controleren in het kader van een strategisch voorkomingsbeleid.

Wij zullen de nodige stappen doen om een daadwerkelijk mestactieplan operationeel te maken – zoals voorzien – vanaf 1 januari 1996, waarbij in het bijzonder rekening wordt gehouden met het gezinsveeteeltbedrijf.

In het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen zal worden uitgetekend waar wij met onze ruimtelijke ordening naartoe willen. De vier basiscomponenten van onze ruimtelijke structuur – stedelijke gebieden, werkgelegenheidszones, infrastructuur en buitengebied – zullen op een evenwaardige en evenwichtige manier aan bod komen. De kwantitatieve behoeften tot ontwikkeling van deze sectoren zullen worden erkend en vastgelegd. Het dwingende karakter van het Ruimtelijke Structuurplan zal worden verzekerd.

Er zal één geïntegreerd mobiliteitsplan voor Vlaanderen worden gerealiseerd. De beheersing van de mobiliteit vergt immers een duurzaam mobiliteitsbeleid, waardoor de bereikbaarheid van de economische centra en de basismobiliteit van de bevolkingsgroepen kan worden gewaarborgd. Dit moet gebeuren binnen de strikte voorwaarden die nodig zijn om de leefbaarheid, de veiligheid, het milieu in Vlaanderen te vrijwaren. Het Ruimtelijk Structuurplan voor Vlaanderen moet daartoe bijdragen. Het langzaam verkeer voor voetgangers en fietsers, het gemeenschappelijk vervoer en het gecombineerd goederenvervoer zullen worden opgewaardeerd.

Onderwijs blijft een essentiële pijler van het Vlaamse beleid. Hier gelden drie belangrijke krachtlijnen.

Er is ten eerste de vrijheid van onderwijs, zowel wat betreft keuze als inrichting. Hiervoor is een vergelijkbare autonomie en verantwoordelijkheid met bijhorende middelen voor alle scholen vereist.

Ten tweede moet een kwalitatief hoogstaand onderwijs voor eenieder worden gewaarborgd.

Derde pijler is het samen school maken, waarbij de scholen eveneens worden gedragen door leraren, ouders, leerlingen en de lokale gemeenschap, in samenspel met de inrichtende machten.

In het kader van de vereenvoudiging en de modernisering van de regelgeving, zal werk gemaakt worden van een basisdecreet voor het secundair onderwijs en een basisdecreet voor het basisonderwijs.

De Vlaamse regering zal de Vlaamse Raad uitnodigen de basis te leggen voor de bijsturing van de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs met het oog op het verder realiseren van de oorspronkelijke doelstellingen, namelijk decentraliseren, democratiseren, responsabiliseren.

De ontplooiing en de integratie van elke persoon blijft prioritair. Een actief gezinsbeleid zal hiertoe bijdragen.

Het welzijns- en gezondheidsbeleid zal opteren voor een zorg op maat, vertrekkende van de grootst mogelijke zelfredzaamheid van de mensen. De Vlaamse regering zal werk maken van een gelijke toegang voor allen tot de welzijns- en gezondheidsvoorzieningen. Dit veronderstelt uiteraard ook specifieke initiatieven naar kansarmen, daklozen en migranten toe, onder meer inzake patiënten- en cliëntenbemiddeling. De informatie van patiënten en zorgbehoevenden is daarbij essentieel.

Er zal een Centrale Welzijnsraad opgericht worden, waarin de welzijnsaspecten van alle beleidsdomeinen aan bod kunnen komen.

In het algemeen moet meer werk worden gemaakt van grotere klantgerichtheid en kwaliteitszorg in de welzijns- en gezondheidszorg. Informatie is hier van het grootste belang.

Het cultuurbeleid moet ertoe bijdragen dat er een verscheiden en kwaliteitsvol aanbod is, maar tegelijk moet het ook stimulansen geven om zoveel mogelijk mensen te betrekken bij zoveel mogelijk cultuuruitingen. De Vlaamse regering zal daarom binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap een Centrum voor Cultuurbeleid oprichten. Dit beleidsvoorbereidende centrum zal een globale visie op hedendaagse cultuurbeleving formuleren en een brug slaan tussen kunst en sociaal-cultureel werk. Het Centrum zal inhoudelijk gevoed worden door een op te richten Raad voor Cultuur.

Specifiek op het terrein van de kunsten moet werk worden gemaakt van de uitvoering van het podiumdecreet, van een stimulansenbeleid voor jonge scheppende kunstenaars, van een leenvergoeding voor auteurs en van een Fonds voor de Letteren, van een archief- en documentatiecentrum, van een Vlaams depot voor uitgaven en ten slotte van een museumdecreet, zodat het grote en belangrijke patrimonium van de Vlaamse Gemeenschap in stand gehouden wordt.

De media zijn van essentieel belang voor de versterking van de democratische samenleving en voor de eigen culturele ontwikkeling en identiteit van Vlaanderen. Vlaanderen moet zelf maximaal over zijn eigen media kunnen beslissen. De openbare omroep zal onmiddellijk hervormd worden, vertrekkende van een nieuwe taakomschrijving, waarbij de omroep zich profileert als een kwaliteitszender naar een breed publiek. Maximale autonoo-

Van den Brande

mie en een doorzichtige structuur staan centraal bij deze hervorming.

De Vlaamse regering zal verder bouwen aan een efficiënte en klantvriendelijke overheid. Met administraties en openbare instellingen zal worden bestuurd op basis van dwingende afspraken en beheersovereenkomsten.

Een goede samenwerking tussen het kabinet en de administratie zal worden bevorderd. Daartoe zal elke minister onder meer voorzien in een geregeld, rechtstreeks overleg met de leidende ambtenaren.

Een gemengde werkgroep regering-administratie zal nagaan hoe vertweevoudiging van taken kan worden vermeden. Het beleidsvoorbereidende werk hoort thuis bij de administratie. Er zal dan ook worden onderzocht hoe, in welk tempo en met welke werkingsmodaliteiten dit werk volledig zal worden overgedragen van de kabinetten naar de administratie. Dat dit haalbaar is, wordt geïllustreerd door de uitstekende bijdrage die de diensten van de Vlaamse Gemeenschap via het proces van de strategische planning hebben geleverd voor de opmaak van dit regeerakkoord. Tenslotte zal worden bekeken hoe logistiek-ondersteunende taken kunnen worden overgenomen door de administratie.

In een samenwerkingsmodel staan het overleg en het partnerschap tussen de verschillende overheden centraal. De gemeentebesturen als eerste-lijns-overheden en de provinciebesturen als intermediair bestuursniveau, zijn bevoorrechte partners om mee het Vlaams beleid op het terrein waar te maken. *(Onderbreking door mevrouw N. Maes)*

Tussen de regering en de gemeenten zal er een pact worden gesloten, teneinde beter in te spelen op de uitdagingen inzake verkeersveiligheid, milieubeheer, sport, cultuur en jeugd. Op basis van een gemeentelijk beleidsschema zullen de gemeenten een resultaatsverbintenis sluiten. Het administratief toezicht op de gemeenten zal verder worden versoepeld, tenzij hun financiële toestand een verscherpte voogdij noodzakelijk maakt.

De Vlaamse regering weet zeer duidelijk wat haar doelstellingen zijn en hoe ze die wil realiseren, maar dat betekent niet dat ze alles alleen wil doen. Zij wil veeleer samen met dan in plaats van optreden. Zij wil haar eigen rol scherper afbakenen en met meer slagkracht vervullen.

Wat wij zelf als overheid doen, moeten we gewoon beter doen.

Tegelijk moeten we zuinig besturen. De begroting 1998 zullen we daardoor in evenwicht kunnen afsluiten. Om beleidsruimte te scheppen voor nieuwe initiatieven zullen andere uitgaven worden verminderd of geschrapt en niet-kerntaken worden afgestoten.

Beter doen betekent vandaag meer nog dan vroeger : vooruitzien, op langere termijn denken en handelen. De nieuwe Vlaamse regering zal een verdere aanzet geven tot een nieuwe politieke cultuur door lange-termijndenken, samenwerking en identiteit. In het kader hiervan zal de Vlaamse regering ten volle samenwerken met de meerderheidsfracties die haar politieke draagvlak zijn, maar staat zij tevens helemaal open voor een constructieve dialoog met de oppositie. *(Onderbreking door mevrouw N. Maes)*

De uitwerking van dit regeerprogramma zal budgettair zijn eerste invulling krijgen bij het opstellen van de begroting van 1996.

Mijnheer de voorzitter, dames en heren, bakens voor de 21ste eeuw uitzetten, betekent ook perspectieven aan onze jongeren bieden om samen met hen aan een betere toekomst te bouwen. Ik vraag dan ook het vertrouwen van de Vlaamse Raad voor dit programma en deze regeeringsploeg. *(Applaus)*

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

— *De vergadering wordt gesloten om 10.37 uur.*
